

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hóra ——— 1 „
— Egyes szám 4 kr. —

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszo-
lamlások intézendők.

TORONTÁL

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik mindennap.
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Reformok kormányja.

Nagybecskerek, április 29.

Dicsőség legyen a liberális szellemnek, mely lehetővé tette, hogy a nemzet tovább és tovább haladjon a reformok útján.

Az első fecskék megjöttek a meghozták a reform-mozgalom nyarat. A magyar képviselőház túlnyomó többségének lelkesült éljenzése közt terjesztették elő Hieronymi és Csáky miniszterek a két első egyházpolitikai törvényjavaslatot, az állami anyakönyvekről és a zsidó vallás recepcziójáról szólót, és már néhány nap múlva követni fogja ezeket a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslat, valamint rövid idő múltán a törvényhozás megfontolására lesz bizva a kötelező polgári házasság behozatala is, ami már bizonynyal senki előtt sem kétes.

A szabadelvű haladás, a tökéletes korszerűség, a korlátlan európaiság szelleme győzött az egész vonalon s nem szenved kétséget, hogy a tetterős, meggyőződésű és munkakész Wekerle-kabinet, ha programjának legjellemzőbb reformjait egyszerű fogantatította, nem fog késni keresztülvinni a nagy közigazgatási reformot, mely a szabadelvűpárt szent, elengedhetetlen hagyományja képpen szállt rája.

Bécsi politikai körökben az eddig beterveztett két javaslat nemcsak kettő benyomást keltett, hanem tartalma által kellemes meglepetést is okozott. A magyar ellenzék és az osztrák klerikálisok által fáradhatatlanul és a legnagyobb határozottsággal terjesztett azon állítás befolyása alatt, hogy a korona a Wekerle-miniszterium reformatori törekvései elé szűkebb határokat vont, általános volt a feltevés, hogy az anyakönyvelés, ha állami felügyelet alatt is, a papságnál lesz hagyva, hogy továbbá az áttérés a zsidó vallásra a recepczió után is meg lesz tiltva. Most ime kettőnk, hogy a korona, ha állami

érdekről, zavarta'an belső békéről, a minden szubjektív velleítés ellen megótmazandó polgári rendről vagy a hűnek bevált állampolgárokkal szemben tanusítandó igazságosságról és méltányosságról van szó, ósdi aggálynak nem enged korlátozó befolyást, hanem megadja a felelős kormányának a királyi előzetes jóváhagyást mindenben, a mit magának a népnek nyilvánvalóan nagy többsége kíván. Most éppen az al'otmányos miniszterium dolga, hogy javaslatait keresztül is vigye a törvényhozás mindkét házában. Sikerül ez neki, a mit bizony lehet remélni, akkor a korona szentesítésére egy pillanatig sem fog magára várni. Már pedig mérvadó körökben meg vannak győződve, hogy a már beterveztett két javaslat részére meglesz a a törvényhozásban a többség, idővel a szabad vallásgyakorlat, sőt a polgári házasság részére is.

A papság a szűkebb kíséretét képező félszáz arisztokratával és azokkal az analfabátákkal együtt, a kik a káplánok körvényeit aláírták vagy kézvonásukkal ellátták, számban és súlyban nem egyenlő ama milliókkal, kiknek törvényes képviselőben majdnem kivétel nélkül az összes törvényhatóságok az egyházpolitikai reformok mellett nyilatkoztak.

A nemzet génusza követeli a reformokat, itt nem használ semmi ellenkezős.

Egy látogatás. Bécsi politikai körökben még ma is sokat beszélgetnek arról a látogatásról, melylyel uralkodónk Giers urat kitüntette. Az agg államférfi a legnagyobb rajongással beszélt e kegyről, amely a legmagasabb helyről érte. Ő Felsőségének ezen spontán cselekedetében a politikai körök a legnagyobb politikai bölcsesség tényét látják, amely nem fogja eltéveszteni a császár udvarában a legmélyebb és legjótékonyabb benyomást kelteni. Már azt is igen valószínűnek tartják, hogy a nagy her-

ceg-trónörökös el fog látogatni a nagy hadgyakorlatokra Ausztria-Magyarországba. A tartós európai béke soha sem volt annyira biztosítva, mint a jelenben és számíthatni rá, hogy immár a német kormány is kész lesz nagyobb engedelményekre a népképviselővel szemben a katonai javaslatot illetőleg. Az aktív szövetség álmát Franciaországgal már végig álmodták és a császár láthatólag készül visszatérni ősei hagyományaihoz, melyek Oroszországot két nagy szomszédjával a jó egyetértés útjára utasítják.

A nagy német leleplező. Az Ahlwardt-féle bizottság ülése, mely 1 1/2 órán át tartott, a bővebb jelentés szerint következő lefolyású volt: A bizottsági elnök kérdésére azt válaszolja Ahlwardt, hogy most mindent átadott, a mi alkalmas arra, hogy állításait bebizonyítsa. Arra a kérdésre, hogy vannak-e bizonyítékai a rokkant-alap ügyében emelt vádjait illetőleg, Ahlwardt tagadólág válaszolt. Ő csupán két Niedorff-féle röpiratot, melyek 1877-ben irattak, terjeszthet elő. Bebel arra emlékezteti Ahlwardtot, hogy az őt magánbeszélgetésben arról biztosította, hogy es ügyben is bizonyító iratai vannak. Ahlwardt azt véli, hogy ez félreértés lesz Bebel részéről. Az összes okmánydarabok csakis a román vasutakra vonatkoznak. Manteuffel képviselő kérdése, hogy mily személyekre vonatkoztatja Ahlwardt vádjait, azt válaszolta Ahlwardt, hogy ő csak Miquel pénzügyminiszterre és Bennigsen, Horovitz és Munkel képviselőre gondolt. Az elnök azon kérdésére, vajjon es okmányok bizonyítékokat tartalmaznak-e Bennigsen ellen, Ahlwardt tagadólág válaszolt és kijelentette, hogy azok csak Miquel ellen szólnak. Bebel arra emlékeztet, hogy Kardorff képviselőt is bevonták a vitába, mire Ahlwardt azt válaszolja, hogy Kardorff csakis mint a porosz központi földhiteltársaság alapítója van megnevezve; ebben nincs semmi terhelő. — Miquel dr. pénzügyminiszter kijelenti, hogy ő a román vasutársaság megvesztegetéséről szóló levelet akarná látni, mely levél állítólag összetépre találtatott volna a papirkosárban és ismét össze ragasztották volna. Ama kérdésre, vajjon es levél az iratok közt van-e, azt feleli Ahlwardt, hogy nincs. E levél nem szól oly dolgokról, a melyek az ő állításaira vonatkoznak. E levél Kalindero román

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Régi emlékek

(a nyárai kastély tündérének).

Kacszagni szeretnék, mikor arról értesít a kis növérem, hogy kicsalja a ragyogó napfény magukat a szabadba, éppen úgy mint a k o r, de nem croquettet játsszanak többé; maga a lawn tennisenek lett nagy barátja, nem tartja többé a szegény croquettet comme ille fautnak.

Nagyon jól értem minden gondolatát: meg akar szabadulni a köselmult kínos emlékeitől, el akarja feledni még a játsszát is, ami minket két évvel eselött összehozott.

Akárhogy akarja elfeledni, mégis emlékébe hozom: ott találkoztunk először a gögös Piliy Nándor gróf kastélyában. Az öreg nyugalmazott ezredes mindig uniformisba járt, még a ruhára néve sem akart más fákó emberrel egyforma lenni. Az ódon kastély rozoga kapuját nem nyitották ki vendéglátóan csak nagyon ritkán. Az ősnemes a bárónál számította az embert, és nem ismerte büszkeségének határát. Mikor a fia nevelési költségeit nem tudta viselni, arra kérte a fia, hogy folyamodjon a királyhoz, hogy bejuthasson egy katonai intézetbe, de Piliy gróf dölyfösen válaszolta:

— Nem tehetem, az én családfám régibb, mint a Habsburgok dinastiája.

Ilyen gögös ember volt, akinek nem volt elég az egyszerű nemesi levél, még ha perfect gavallér is volt az illető, nem fogadta a házában. Nem mutogatta meg a drága műkincseket,

amiktől az ősz nemes akkor sem vált meg, mikor mindennap legalább egy végrehajtott dobott ki a kastélyából.

Szívesen látta azonban azokat, akik fényes neven, a kellő társadalmi műveltségen kívül bírtak egy jó tulajdonnal: mesterileg kezelték a croquette-kalapácsot. Ő maga magyarázta meg, hogy miért.

— Látjátok fiaim mindég meg lesz a külömbőség az ur meg a parvenü között. A szomszédom megvette már a négyezer holdas pusztáját, de hiába kért, hiába kínálta tömegtelen összeget, az évszázados fenyőfakkal, platánokkal ékes parkot nem adom el neki semmi áron. Mert az évszázados fák a kastély nemesi czimere, azt nem szeresheti meg Rákóczy Isidor ur semmi áron. Ültethet fákat, hozathat délinövényeket, de est a ezimert nem tudja megszerezni. Látjátok, így van es a whisttel és a croquettel is, aki nem gyerekkorába tanulta, nem fogja az jól tudni soha. Sokat neveltünk az öreg uron, de maga is én is szeretjük őt.

Minden szerdán ott jöttünk össze a kastélyában. Nem tudom kinek az ösztönzésére, de egyszer eljött maga elé a papája is és — attól a naptól fogva rendszeres vendége voltam a maguk kastélyának.

Ah! Mért akarja most már elfeledni azt az időt! Tüdő perceit az elmúlt boldogságnak, mikor fénylő szemekben láttam az élet boldogságát.

Emlékszik-e még, mennyi sokat jártunk együtt a park tekervényes utain, mennyi bohótréfélt üstünk együtt mennyit szöjtük a jövő

ábrándját, amiből nem teljesedett be semmi. Csak egy fájó emlék maradt utána: a gondolat az elmúltakra.

Egy tapasztalattal gazdagabb lettem mégis: megtanultam hinni a bölcs igazságban, hogy az asszony és leány nem tud hü lenni soha. A mig egyet csékol, már másra gondol, s ha elérte ezt a mást, akkor egy harmadik után ábrándozik. Örök igazság az, s mégis sok ember sek fájdalomába került, hogy nem akart e sötét elvnek igazat adni, hogy sokszor próbálta megdönteni, pedig az igazság mégis csak igazság maradt.

Az mondják, jó orvos az idő. Milyen rettenetes frázis! Nem gyógyít az idő soha, de barádságát szánt az arcra, amik az átélt keservek nyemait mutatják és felszakítja naponkint a sebet, hogy újra meg újra érezzük a sajgó fájdalmakat.

Egyszer mégis elárulta, hogy nem viseltetik köszönnnyel a sorsem iránt. Hiába tagadja, újra meg újra emlékeztetem: ott croquettetünk egyszer a nyárai parkban. Nagyon soká tartott a partite, nem fejeztük be estig, ott marasztottak estebédre. Asután meggyajtottuk a kerti lámpákat és játszottunk tovább. Éppen tizenkét óra volt, mikor lovamra ültem, hogy hasa jussak. Felhő borította az eget, nem látszott csillagfény és holdvilág. Mikor bucsustam mosolyogni próbált, pedig a szemem eszer aggodást fejezett ki:

— Vigyásson az uton, ne történjék semmi baja.

Megfogadtam a tanácsot, csendesen uggettem, tudja, hogy a nyárai erdő utamba esett. Mikor

szenátusi elnöktől származik. Miquel pénzügy-minisiter közbejött: Calindero! Nos! akkor az a levél hamisítva van! Ahlwardt visszakiált: Ha hamisítva van, akkor visszavonom! Miquel pénzügyminisiter kijelenti, hogy az 1870-1880-as években Romániában Calindero nevű szenátusi elnök egyáltalán nem is volt. Lieber, Ballestrem és Porsch képviselők konstatálják, hogy Ahlwardt ép e levélre a legnagyobb súlyt fektette. Ahlwardt kijelenti, hogy a levél semmi vonatkozásal nincs arra, a mit ő be akar bizonyítani. Jobb szeretné megsemmisíteni a levelet. Bebel és Ackermann képviselők azt kívánják, hogy a levelet adja elő. Végre Ahlwardt megígéri, hogy holnap az elnöknek átadja a levelet. A bizottság erre megbísta Cuny, Porsch és Bebel képviselőket, hogy az iratokat vizsgálják át és elnapolták az ülést, míg az előadók munkálataikat befejezik.

HIREK.

— A király itthon. Bécsből jelentik, hogy a mint már említettük, a király május 2-án (kedden) fél 9 órakor a magyar államvasutak vonatával Budapestre jött. Kisérétében lesznek: Paar Ede gróf főhadsegéd, Bolfras hadsegéd, Wolkenstein főkon, hamester, Pápa, a kabinetiroda főnöke és Schaffgotsch gróf, St. Orentin gróf, Tengler szárnysegédek, továbbá több tisztviselő a katonai kabinet-irodából, és Vivenot százados. A király május 7-én ismét visszamegy Bécsbe. Mint értesülünk, ő felsége a jövő héti pénteken és szombaton, azaz folyó évi május 5-én és 6-án délelőtt 10 órakor Budapesten legfelsőbb kihallgatást fog adni. Előjegyzések május 1-étől a kabineti irodában (budai királyi várak) fogadtatnak el.

— Központi választmány. Torontálmege központi választmánya f. évi május hó 2-án délelőtt 10 órakor a vármegyeház kis termében ülést tart.

— A megyei tisztviselők fizetés felemelése. A múlt héten közöltük milyen mérvben javasolja az állandó választmány a rendes tavaszi közgyűlésnek a megyei tisztviselők fizetésének felemelését. Ezen számok a következő változást szenvedik: Az első aljegyző fizetése emeltessék 120 frttal, az árvapénztárnoké 110 frttal, a pénztári irnoké 84 frttal, a főbírák fizetése 1200 frtról 1320 frtra, iroda-átalányuk pedig emeltessék 120 frttal. A hajduk és közp. hivatal-szolgák fizetése nem 20 hanem 24 frttal. Azonkívül javasolja az állandó választmány, hogy a közgyűlés intézzen feliratot a kereskedelemügyi miniszterhez, melyben az uti pénztár terhére a következő állások javadalmazásának aránylagos felemelését kéri: 1 alszámvevő, 1 gyakornok és 5 dijnok.

— Pünkösdi ünnepély. Mint értesülünk, Reitter Oszkár főkapitány pünkösdi hétfőjén a muzsalyai telepen nagyszabású ünnepélyt akar rendezni, melynek tiszta jövedelme az ottani önkéntes tűzoltó-egylet javára fog fordíttatni

a magas fák elzárták előlem a világosságot és csak a messze távolban mutatkozott valami derű, bolondos gondolatom támadt, hátha megtámad valami szegény legény. Megsuhogtattam az ólmos végű lovaglópálcámat s úgy éreztem, hogy az minden veszélytől megóv engem. Mikor kijutottam az erdőcskéből, a szántóföldek között vezetett az utam. Egyszer meghorkant a lovam és hiába ütöttem végig a nemes paripán, nem akart tovább vinni. A hold egy pillanatra kibújt a felhők közül és sugara rá esett egy puska-csőre. Rémülve láttam az árokban guggolni egy toprongyos embert, keszében fegyverét szorongatva. Nem volt egy pillanatnyi veszteni való időm, egy gondolat cikázott keresztül az agyamon: inkább én őt, mint ő engem. Megsarkantytustam a lovamot, a mire az egyet ugrott s egészen előttem volt az árokban guggoló ember. Egy hatalmas ütést mértem rá, ha elkábul az ütés alatt, akkor nem tudja használni fegyverét és én mentve vagyok.

Nem úgy történt: a szegény ember puska-jával fogta fel az ütést, aztán alázatos hangon szólalt meg:

— Mért akar az ur bántani engem?

Kiderült aztán, hogy egy csőcske volt s nem engem lesett, hanem azokat, a kik dézsmálni szeretik az érni kezdő kukoricát.

— Ah! Nem feledem én el soha azokat az arcvonásokat, a miket akkor láttam, mikor másnap magának elmondta az éjjeli kalandomat.

A tekintete odatapadt az enyémbe, az arca fehér lett, szinte reszketve husódott hozzám. Pedig ott voltam mellette, tudta hogy nem esett bajom, de a gondolat tetszett maga előtt borszas-tónak, hogy puszták rengetegében gyanus kiné-

— Érdekes hangverseny. Mint értesülünk, valószínűleg május 13-án (szombaton) a nagybecskereki zenevilág magas művelzetben fog részesülni. A magyar királyi opera egyik legkiválóbb éneke, Takács Lajos fog ugyanis ezen a napon több helybeli műkedvelő szíves közreműködése mellett Nagybecskereken hangversenyezni. A jeles baritonista társaságában lesz az ismert zeneszerző és tanár Noséda Károly.

— Meghívók. Felkérítettük a következők közlésre:

M e g h í v á s.

A „Torontálmegei Gazdasági Egyesület” igazgató választmányának 1893. évi május hó 9-én, d. u. 3 órakor Nagybecskereken a megyeháza nagytermében a közgyűlést megelőzőleg tartandó ülésére a választmány tagjai tiszteletteljesen meghívotnak. Zsombolya, 1893. évi ápril hó. Gróf Csekonics Endre, v. b. t. t. egy. elnök.

T á r g y a k:

- I. Taglétszámi változások.
- II. Jelentés a múlt évi zárszámadás megvizsgálásáról és a fölmentvény iránti előterjesztés.
- III. Jelentés a pénztár jelenlegi állapotáról.
- IV. A közgyűlés tárgyainak előkészítése.
- V. Előterjesztés a jelen évi állatdíjazások megtartása tárgyában.
- VI. Beadványok és folyó ügyek.
- VII. Netáni indítványok.

M e g h í v á s.

A „Torontálmegei Gazdasági Egyesület” folyó évi május hó 9-én, d. u. 4 órakor Nagybecskereken, a megyeháza nagytermében tartandó rendes félévi közgyűlésére az egyesület tagjai tiszteletteljesen meghívotnak. — Zsombolya, 1893. évi április hó. Gróf Csekonics Endre, v. b. t. t. egy. elnök.

T á r g y a k:

- I. Elnöki jelentés az egyesület félévi működéséről.
- II. Jelentés az egy. pénztár jelenlegi állapotáról.
- III. Választmányi előterjesztések:
 - a) a nkikindai járásban megüresedett választm. tagsági állás betöltése iránt;
 - b) a múlt évi zárszámadás megvizsgálásáról szóló jelentés és az arra adandó fölmentvény tárgyában;
 - c) az állami lódíjazás és a többi állatdíjazások tárgyában.
- IV. Netáni indítványok.

— A készülő sztrájk. Éppen most tárgyalják a képviselőházban a tanítók fizetését rendező törvényjavaslatot, s az ország részvétellel tekint a tanítókra, akik intelligens ember létükre is, kénytelenek évente 3-400 forintnyi fizetési minimummal megelégedni. Vele egyidejűleg vesszük a hirt, hogy a nagybecskereki kőmives-segédék immár komolyan elhatározták, hogy hetfőn meg-

kezdik a sztrájkot, mert nincsenek megelégedve az 1 frt 80 krnyi napikeresettel. Szegény derék tanítók, hogy áldanak a sorsot, ha nekik naponta ugyanannyi jövedelmük lenne. Ast az egyet azonban konstatálnunk kell, hogy a kőmives munkások nem a maguk fejétől határozták el a sztrájkot, hanem abba veszedelmes szocialisták ugratták be őket. A kőmives-segédék ugyanis vasárnap értekezletet tartottak: „sorsuk javítása végett”. Az értekezletet előre bejelentették Reitter Oszkár rendőrkapitánynál, s a kőmives-segédék egész nyugodtan kezdték ügyüket tárgyalni, de Unterreiner Nándor hivatalosolga, Cserni Jakab szabósegéd és Strausz Jónás másolósegéd folytonosan igazgatták közbeszólásaikkal az értekezlet szónokait. Mikor az egyik szónok előadta, hogy küldöttséget menesztene a mesterekhez és felkéri őket a 10 órai munkaidő behozatalára, az igazgató közbejött: mit csinálnak akkor, ha a mesterek nem teljesítik a kérelmüket? Erre Osztermann Károly kőmives-segéd nyíltan kimondta: akkor sztrájkolunk. Ezután Cserni és Strausz igazgató beszédeinek behatása alatt kimondták, hogyha a kőmives-mesterek május 1-éig nem teljesítik kívánásaikat, akkor beszüntetik a munkát. Erre Cserni hosszabb beszédben hívta fel a jelen voltak figyelmét az „Arbeiter Zeitung”-ra, amely szerinte sztrájk esetén rendkívül jó szolgálatokat tesz, és arra ösztönzi a testvérmunkásokat, hogy segítsenek a szűkölködő sztrájkolókon. Utána Strausz a töke ellen tartott lázító beszédet, festsve abban a töke telhetetlenségét, a munkások nyomorát. Reitter rendőrkapitány maga elé idézte a három igazgató munkást, és szocialista eszmék terjesztésére, valamint sztrájkra való izgatás vétsége miatt Cserni csehországi és Strausz temesmegyei munkásokat Nagybecskerek területéről öt évre kitiltotta, Unterreiner pedig egy évi időtartamra rendőri felügyelet alá helyezte. Megjegyezzük különben, hogy ha a segédék abban reménykednek, hogy a mesterek tekintettel a nagyobb mérvű építkezésekre kénytelenek lesznek feltételeiket elfogadni, akkor alaposan csalódnak fognak, mert a mesterek a szomszédos megyékből és községekből kapnak elég muukást és ha a segédék hetfőn csakugyan beszüntetik a munkát, úgy kíméletlenül elfogják őket bocsátani.

— Vásár. Párdány községben az országos vásárt, mint illetékes forrásból értesülünk, május 14-én fogják megtartani.

— Arad közgyűlése. Említettük lapunk tegnapi táviratában, hogy Arad vármegye bizalmat szavazott a kormánynak. Az eszme az állandó választmány tagjaitól eredt, akiknek indítványát dr. dálnoki Nagy Lajos olvasta fel a közgyűlésen. Ezután Gurbán Konstantin, jó-

— megérinthessük egymás kezét. Ki ne bocsátaná meg nekünk, ha felhasználtuk az időt, mikor a mama és a társalkodónő a játékban elfáradva a nagy plátán árnyékában foglaltak helyet, mi pedig ketten kidobtuk a golyónkat messzire, hogy négy szemközti maradváról beszéljünk, ami mindkettőnk szívét dobogtatta.

Eimult szép idők azok, egy derült napfény a multból, ami nekem ma is megvilágítja a jelen sötétségét.

Volt egy emlékem is magától: az arcképe. Olyan volt rajta aminő az életben: hosszú fekete haja árnyékot vetett a hófehér vállaira, a szemében égett az emésztő tűz, a termete olyan kívánatos szép volt, az arczán szinte látszott a rózsás tainje. Visszakérte azt az arcképet is. Akkor történt, mikor azt írta:

— Ha szabad még egy kéresemnek is lenni, úgy az csak egy lehet: küldje vissza az arcképeket, és ne emlékezzen rám soha többé.

Visszaküldtem tehát, de ne gondolja, hogy azért nem él folyton az emlékemben. Ott látom magam előtt mindég. Egyszer kaczag előttem, máskor bánkodik, néha nevet, néha vig, de folyton azzal a szeretettel tekint rám, amivel akkor nézett, amikor még nem szakított velem.

Hogy mért tette, nem kérdezem; nincs joga senkinek kutatni egy beláthatatlan rejtélyben, a női szívből. Ugy van jól, amint történt. Maga se hallgassa meg soha, amiket a nyárai park fái suttognak.

Látja, okos emberek feltalálták a lawn-tennist, az elmosta a croquet-parthie emlékét — azomoru hőseivel együtt.

Holtys Jenő.

H i r d e t é s e k.

Seb. Kneipp

Egy háztartásban sem nélkülözhető a Kathreiner-féle Kneipp Maláta-Kávé

tökéletes kávéval.

Ez azon eddig el nem ért előnyt nyújtja, hogy a nem kevert, vagy Surrogattal kevert kávé élvezetéről le lehet mondani, és egy sokkal jobb ízű, amellyel egészséges és tápláló kávé nyerhetünk. — Felülmúlhatlan kávépótlék.

Leginkább nőknek, gyermekeknek és betegeknek ajánlható.

Óvakodjanak az utáztatoktól.

Mindenütt kapható.

(60—24.7)

1/2 kilo à 25 kr.

Magas jutalékot,

esetleg szabott fizetést adunk ügyünknek, kik törvényileg megengedett sorsjegyek részletfizetés mellett eladásával foglalkozni hajlandók

Fővárosi váltóüzlet társaság Adler és Társa Budapest. (174 66)

Nagy elővigyázat bevásárlásnál!

„Zacherlin”

(bámulatos hatású szer minden rovar ellen).

Vevő: „... Mért nyujt ön nekem nyitott rovarport?? ... Hiszen én „Zacherlin”-t kértem és ilyen tudvalevőleg csak palaczkokban létezik! — Nyitott port nem fogadok el... mert igen jól tudom, hogy ez tisztán nagy visszaélés a joggal dicéért „Zacherlin” névvel, ha közönséges rovarpor borítékokban

és skatulyákban „Zacherlin” név alatt árulatik. — Vagy adjon ön nekem egy lepecsételt palaczkot „Zacherlin” névvel, vagy adja vissza pénzem. Nem engedem magam félrevezetni.

R a k t á r a k:

Nagy-Beeskereken: Billitz János
Csada Károly
Grün Simon P. ifj.
Haidegger Ödön
Kovács S. gyógy.
Nack Gyula
Prandell Rezső
Rosa Béla
Rosa Ignác

Nagy-Beeskereken: Schlesinger Gerzon
Schneller Gyula
Schnitzler L.
Strausz Pál
Uditzky Dániel
Weiterschan J.
Zimmerer Antal
Deixner Sándor
Schlesinger S.

Alibunáron: Grób Lajos
B.-Szent-Györgyön: Adler Károly
Strasser Gyula
Módoson: Deutsch testv.
Nagy Béla
Lustein Jakab
Perlaszon: Fischer J. és fia
Titelen: Jankovics L. H.
Nonnenmacher E.

Török-Beesen: Schlesinger I.
Poppovics P.
Tor-Szecsányon: Kleszky J., gyógy.
Zichyfalván: Drucker Ferencz
Zsombolyán: Gáspárics István
Kuzmann József
Poledna Rezső.

(230a—3.1)

A
meghülés által keletkezett betegségek legnagyobb része, nagyon könnyen volna megelőzhető alkalmas háziszerek azonnali alkalmazása által. A Horgony-Pain-Expeller ily esetekben a

legjobb bedörzsölés.

Hasonló jó eredménnyel használható csúsz, közhányó és tagzsárgatás, valamint fejfájás, hátfájás, csipőfájás, stb. ellen és majdnem minden háztartásban készletben van. Ezen szer 40 kros, 70 kros és 1 forint 20 kros üvegekben majdnem minden gyógyszerárban kapható. Minthogy értéktelen utáztatok is léteznek, kifejezetten:

a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

kérendő.

(17a—9.9)

Máriaczei Gyomorcsseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és áttalánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújtság, savanyu felbőfűgés, hasmenés, gyomorgégés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorroidoknál.

Említett bajoknál a **Máriaczei gyomorcsseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi foraktár:

Török Jozsef gyógyszerháza

Budapest. Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni!! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A **Máriaczei gyomorcsseppek** valódián kaphatók.

Nagy-Beeskerek: Kollner J. és Moerkovcsák D. gyógyszer.; Szecsány: Kleszky János gyógyszer.; Zichyfalva: Mayering K. gyógyszer.; Perlasz: Laflour Lajos gyógyszer.; Módos: Grób Ferencz gyógyszer. (16—41.17)

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybeeskereken.

Melléklet a „Torontál” 1893 április 29-iki (98.) számához.

5618. és 5644. ki. sz. 1893. (252—3.2)

Pályázati hirdetés.

Nagybecskerek város részéről az ujonnan épülő polgári iskola berendezéséhez szükséges padok, táblák, szekrények, mozdó készletek, asztalok stb. beszerzése és szállítása céljából szóbeli és zárt ajánlati pályázat és hirdetés nyitattik.

A szóbeli árlejtés megtartására határnapul 1893. évi május hó 9-én délelőtti 10 órája tüzetik ki, Nagybecskerek városa II. tanácsnoki irodában, 50 krros bélyeg és 400 frnyi óvadékkal ellátott zárt ajánlatok pedig a fenti év és hó 8-án délután 6 óráig adhatók be a polgármesteri hivatalnál, később beérkezett ajánlatok figyelembe vételét nem fogják.

A szóbeli árlejtésen résztvenni szándékozók tartoznak az árlejtés megtartása előtt az annak megtartásával megbízott tanácsnok kezeihez 400 forint bántópenzt letenni.

A város fentartja magának azon jogot, hogy a beérkezett írásbeli ajánlatok és szóbeli ígéretek között szabadon választhasson.

Szállítási határnapul 1893. évi augusztus hó 15-én tüzetik ki és minden elkésett nap után a vállalati összeg 10 százaléka a vállalkozó terhére bírságként levonandó lesz.

A költségvetés és rajzok az árverés napjáig a hivatalos órákban naponta betekintheők a II. tanácsnoki irodában.

Kelt Nagybecskereken, 1893. évi április hó 24-én.

Krsztios János,
polgármester.

3842. kig. szám 1893. (254—3.2)

Pályázati hirdetés.

Szaján községben a községi szülész női állás megtüresdvn, ezen évi 80 frt készpénz és minden szülésnél segédkezés után 1 frtban megállapított látogatási díjjal járó állásnak betöltésére pályázat nyitattik. Felhivatnak pályázni óhajtok, hogy szülész női oklevéllel felszerelt kérvényeiket folyó évi május hó 15-ig hivatalomnál nyújtsák be.

Kelt Nagyikindán, 1893. évi április hó 24-én.

Grób, főszolgabíró.

2980. kig. sz. 1893. (259—3.2)

Pályázat.

Torontálmegye csenei járásához tartozó Szerbcsene községében lemondás folytán üresedésbe jött és utólagos havi részletekben fizetendő évi 300 frt fizetéssel egybekötött irnoki állásra pályázatot nyitok.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, akik ezen állást elnyerni óhajtnak, miszerint eddigi alkalmazásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket folyó évi május hó 17-ik napjáig annál inkább nyújtsák be, mert később beérkezéseket figyelembe venni nem fogom.

Csene, 1893. évi április hó 25-én.

Cheméz János,
h. főszbiró.

914. ex szám 1893. (245—3.3)

Hirdetés.

Perlasz község alólírott előjárói ezen közhírré teszik, hogy a község képviselőtestületének 1893. évi 70. kgy. sz. törvényhatóságilag jóváhagyott határozatának kifolyásából egy faiskola kertészeti állomás rendszeresítése lett kimondva.

Évi fizetés 300 forint készpénz, egy szoba, konyha és kamarából álló természetbeni lakás, valamint fél hold vagyis 800 □-öl konyhakertből áll.

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy a kellő képesítési bizonylatokkal felszerelt kérvényüket alólírott előjáróság-hoz czimezve ez év július hó 1-ig benyújtsák.

Perlasz, 1893. évi április hó 13-án.

Ivánovits, Miskov,
jegyző. bíró.

Pályázati hirdetés.

Kanak községében egy ujonnan építendő község-háza és a régi tatarozására, mely 3885 frt 92 krral van előirányozva, ezennel pályázat nyitattik.

A jóváhagyott terv és költségvetés a kanaki községi irodában a hivatalos órák alatt betekintheők. Pályázni kívánók folyó május hó 24-ig zárt ajánlataikat 10 százalékos óvadékkal Kanak község-eljáróságához nyújtsák be. Az építkezés május hó 25-én adatik ki.

(247-2.2) **Az építkezési bizottság.**

5985. ki. sz. 1893. (258—1.1)

Hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az „Uri- és Kórház“-utczák irányvonalának szabályozására vonatkozó tervrajz a városi tanácsnál 106/1893. tan. ül. számú határozatával végleg megállapított és e tervrajz a városi levéltárban a mai naptól számított 8 nap alatt bárki által betekinthező és ugyanezen határidő alatt jelzett utczák megállapított irányvonala illetve szabályozása ellen a netáni észrevételek vagy kifogások ezen városi tanácshoz benyújthatók.

Kelt Nagybecskereken, 1893. évi április hó 27-én.

Krsztios János,
polgármester.

5371. k. i. sz. 1893. (253—3.2)

Hirdetés.

Nagybecskerek r. t. város hatósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a város tulajdonához tartozó és a Muzslyán levő k. holdnyi szántóföldnek mint nemkülönbben a német negyedben fekvő 1 hold 343 □-ölnyi pótkertnek a folyó évi november hó 1-től három egymásután következő évre leendő bérbeadása végett f. évi május hó 10-én délelőtti 9 órakor a II. tanácsnoki irodában nyilvános árverés fog tartatni.

Miről a bérelni szándékozók a 128 frt 63 kr. illetve 17 frt 10 kr. kikialtási árnak megfelelő 10 százalékos bántópenzzel ellátva ezennel meghivatnak.

Az árverési feltételek az árverés napjáig a hivatalos órákban a számvevői hivatalban naponta betekintheők.

Kelt Nagybecskereken, 1893. évi április hó 21-én.

Krsztios János,
polgármester.

2950. kig. sz. 1893. (240—3.3)

Árlejtési hirdetés.

A nagyikindai járás uti bizottságának folyó évi március hó 2-án 1. számú határozata folytán közhírré tétetik, hogy a bocsár-karlovai községi vicinális ut — melynek hossza 7.6 kilométer — vállalat utján kiépíteni szándékolatik.

Az építési költségekre előirányozva van:
a) földmunkára 2241 frt 77 kr.,
b) homok beszerzésre 4710 frt,
c) homok- és kavics elterítésre 257 frt, összesen 7208 frt 77 kr., mely összeg képezi egyttal a kikialtási árt és ennek 10 százaléka a folyó évi május hó 10-ig alólírotthoz benyújtható zárt ajánlatokhoz akár készpénzben, akár óvadékképes papirokban csatolandó. A részletes tervek hivatalomban bármikor betekintheők.

A beérkezendő ajánlatok felett az uti bizottság fog végérvényesen határozni.

Kelt Nagyikindán, 1893. évi április hó 15-én.

Grób, főbíró,
uti bizottsági elnök.

Nyereménytulajdonosok kerestetnek:

Gazdátlan

20 millió forint

hever eddig még fel nem vett sorsjegy fő- és melléknyereményekben. A Telegraph sorsolási lap szerkesztője vállalkozott arra, hogy az illető mit sem sejtő tényleges birtokosokat felkutassa és őket a nyeremények birtokosává tegye. A sorsjegybirtokosok kerestetnek, hogy sorsjegyeik minőségét, sorszárait és számait a „Telegraph” szerkesztőségével saját érdekében is levélileg közölni sziveskedjenek, hogy az illető nyereménytulajdonosokat ily módon felfedezhesse. — Előfizetési ár a „Telegraph” című hatodik évfolyamban megjelenő hiteles sorsolási lapon

egész évre csak 1 forint.
Előfizetőink még egy nagyszerű előnyt is nyújtnak, t. i. évenként

20 darab

Jószív sorsjegyet

sorsol ki előfizetői között, mely sorsjegyek negyedévenként sorsoltatnak ki és 20.000, 30.000, 40.000 koronás főnyereményekre játszanak és egy nyereménnyel okvetlenül kisorsoltatnak. Oly sorsjegybirtokosoktól, kik a lapra elő nem fizetnek, 10 kr. válasz-bélyeg kértetik. Julius 1-éig előfizetők résztvesznek már az 5 darab Jószív-sorsjegy kisorsolásában és szétosztásában. — A „Telegraph” sorsolási közlöny kiadóhivatala, Budapest. Váci-körút 43. (177—125.)

„MARGIT”

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS”

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szén-savtartalmú kiváló hatásának bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad szén-sav csekélyebb jelenléte megövi a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szén-sav gazdagsága a gyógyhatású alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközözi. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szén-savtartalomban erősebb ásványvizek, mint a **seitersi, gleicherbergi, tüdőbajokban**, különösen **tüdővérzésnél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használhatók.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetekben, különösen a leglátogatottabb **Görsborsdorfbán** a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil, dr. Poór, dr. Kétly, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredményekkel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen.

borral használva a legegészségesebb ital!Kizárólagos
főraktár**Édeskuty L.**cs. és k. és szerb
k. udv. ásványvíz-
szállítónál,
Budapest.

Ugyisintén kapható minden gyógyszerertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

17326. szám 1893.

(244—3.3)

Pályázati hirdetés.

Alantírott által közhírré tétetik, hogy Torontálvármegye törvényhatóságánál, egy 1800 frt fizetés és szabadlakás élvezetével egybekötött főjegyzői, 3 (három) 800 frt fizetés és 150 frt lakbér illetményvel ellátott szolgabírói és egy 800 forint fizetéssel és 200 forint lakbér élvezetével járó árva-pénztári ellenőri, valamint az ezek betöltése folytán esetleg megüresedő más tiszti állásokra pályázat hirdettetik.

Felhívtnak azért mindazok akik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. tcz. értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket — és pedig azok, akik szolgálatban állanak a rendes szolgálati uton, a szolgálatban még nem állók pedig illetékes főispánjuk útján — folyó évi május hó 8-ának d. e. 12 órájáig Torontálvármegye főispánja zombori Rónay Jenő ur kir. tanácsos ó méltóságához nyujtsák be.

Az említett állások betöltése a folyó évi május hó 9-én kezdődő tavaszi rendes közgyűlésen fog megtörténni.

Nagybecskerek, 1893. évi ápril 22-én.

Daniel László,
alispán.

15818. sz. 1893.

(255—3.2)

Pályázat.

A nagykikindai gymnasiumnál betöltendő tanári állásra, melylyel ha rendes tanár alkalmaztatik évi 1200 frt fizetés, 200 frt lakpénz és a törvényes nyugdíjra való igény, ha pedig helyettes tanár alkalmaztatik évi 800 frt jutalomdíj élvezete van egybekötve, ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állásra a magyar és latin nyelvből közép iskolai képesítéssel bíró egyének pályázhatnak.

A pályázók a nagykikindai gymnasiumi bizottság elnökségéhez címzett folyamodványukat, melyben életkoruk, vallásuk, családi állapotuk, hadkötelezettségi viszonyuk, végzett tanulmányaik, képesítők, nyelvismereteik, eddigi netaláni szolgálataik okmányokkal igazolandók, ha szolgálatban vannak előjáróságuk útján minősítési táblázattal, különben pedig közvetlenül Nagybecskerekre Torontálvármegye alispánjához folyó évi május hó 25-ig küldjék be.

Nagybecskerek, 1893. évi ápril 26-án.

Daniel, alispán.

Evek óta kipróbált, fűtőanyag, enyhítő, házi és kószvény, csúsz- és ideggyógyászati készítmény, KWIZDA-fele kószvény-fluid.

Véd- KWIZDA-fele kószvény-fluid

KWIZDA-fele kószvény-fluid

Szervezetileg és határozottan kémi- és fiziológiai kísérletekkel

1/2 üveg ára 1 frt, 1/4 üveg ára 60 kr.

Kapható minden gyógyszerárban.

FŐ-RAKTÁR:
Környógyászat Korneuburgban.

(III/b)

(105b—15.5)

2483. I. szám 1893.

(243—3.3)

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye törökbecsei járásába kebeleztetett, összeépült Beodra és Karlova községekben Beodra székhelylyel a körállatorvosi állás szerveztetvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

A javadalmazás 350 forint készpénz, látogatási díj nappal 20, éjjel 30 kr., továbbá a törvényhatóságilag megállapított husszemle díjak.

Megjegyeztetik, hogy Beodrán két uradalom van.

Felhívom a fentírt állásra pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó évi május hó 25-ig hozzám betérjessék. A tiszti vizsgával bírók a jelölésnél előnyben részesíttetnek.

Kelt Törökbecsén, 1893. évi április hó 19-én.

Bethlen, főszolgabíró.

KERT-MEGNYITÁS.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a

kaszinó kertet

vasárnap 1893. évi ápril hó 30-án megnyitom.

Főtörökbecsém oda leend irányítva, hogy eddigi becses bizalmát magamnak továbbra is biztosítsam, és friss hűsítő, kitűnő konyha és pontos kiszolgálás által teljes megelégedését kiérdemeljem.

Szives támogatásért esedez kiváló tisztelettel

Marcoin Eugen,
vendéglős.

(256—1.1)

! Pénz !

földekre és házakra
a legolcsóbb kamatok mellett

a legkisebb összegtől a legmagasabbig közvetítetik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors keresztülvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálók minden e szakmába vágó felvilágosítással bérmentve.

Együtt ajánlom magamat mindennemű aliami és magánsorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlása és eladására, nemkülönbön mindennemű szelvények beváltására. (14-269)

Igérvények minden huzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

I. nagybecskereki váltó- és bizományi üzlet

Kadelsburger L.

BORELADÁS.

Kitűnő minőségű

mohácsi fehér- és villányi vörös boraimra

bátorokodom a n. é. közönség b. figyelmét felhívni és azokat következő árak mellett ajánlani.

1 literes palaczk mohácsi fehérbor 44 kr.

1 literes palaczk villányi vörösbor 60 kr.

fogyasztási és regáladóval együtt házhoz szállítva.

Hordókban aránylag olcsóbban.

Moldoványi László,

Nádor-utca, 802. házszám.

(238—3.3)

Kovács Gedeon divatáru üzlete.

KOVÁCS GEDEON divatáru üzlete

Nagybecskereken

elfogad a legolcsóbb egységarak mellett

megőrzés céljából

május 1. és október 1. közti időnyre, egy erre átalakított teremben (249—3.1)

télruhákat, prémárukat,

szőnyegeket stb.

jótállással, a molyok és tüzkár ellen.

Nagybecskerek, Hunyady-utca.

Téli ruhák elhelyezése.

Idény május 1-től október 1-ig.